

Azonos nemű párok párkapcsolatai és gyermekvállalása Magyarországon

Az LMBT Kutatás 2010 eredményei alapján

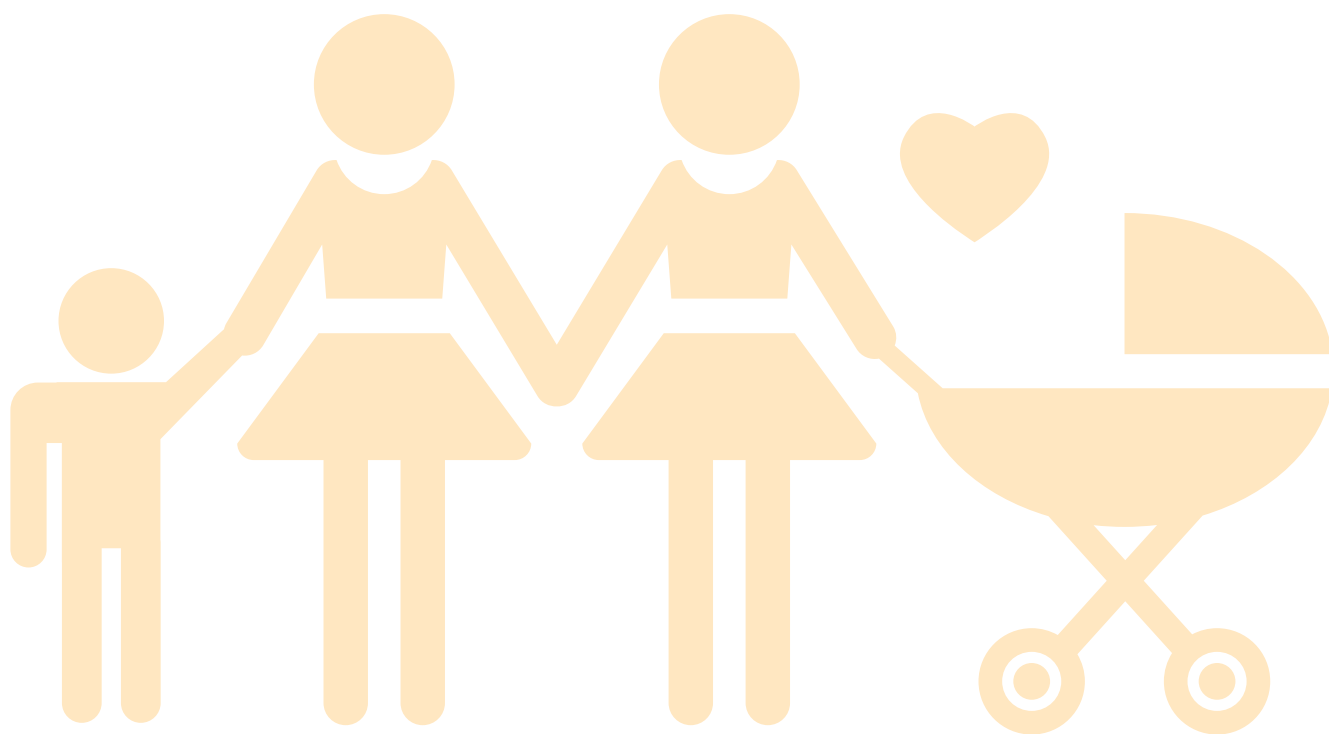

LMBT
KUTATÁS
2 0 1 0

HÁTTÉR
TÁRSASÁG

Azonos nemű párok párkapcsolatai és gyermekvállalása Magyarországon

Az LMBT Kutatás 2010 eredményei alapján

Szerző: Karsay Dodó

A kutatócsoport tagjai:

Dombos Tamás

Mocsonaki László

Dr. P. Tóth Tamás

Dr. Takács Judit

Szakmailag ellenőrizte: Dombos Tamás

Kiadványterv és tördelés: www.artspublic.com

Köszönjük a segítséget a kutatásban és a kiadvány összeállításában közreműködő LMBTQI aktivistáknak, csoportoknak és szervezeteknek.

A kiadvány megjelenését az ILGA-Europe Human Rights Violations Documentation Fund programja támogatta. A jelen dokumentumban kifejtett vélemények nem feltétlen tükrözik az ILGA-Europe álláspontját.

Háttér Társaság
1132 Budapest, Csanády u. 4/B
Telefon: (1) 238 0046
Fax: (1) 799 8418
hatter@hatter.hu
www.hatter.hu

Háttér Társaság 2015

ISBN 978-963-88045-4-9

Tartalomjegyzék

6	Áttekintés
8	A kutatás módszertana
10	Párkapcsolatok LMBT emberek körében
11	Bejegyzett Élettársi Kapcsolat (BÉK)
13	Gyermekvállalás ma LMBT emberek körében
14	Gyermekvállalási tervek
15	A gyermekvállalás tervezett módja
18	Az azonos nemű szülőkkel és jogaikkal kapcsolatos vélemények
20	Ajánlások

1 | Áttekintés

A Háttér Társaság és az MTA Szociológiai Kutatóintézete 2010-ben „Az LGBT emberek társadalmi kirekesztettsége 2010” címmel folytatott kutatást leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LGBT) emberek társadalmi helyzetéről és tapasztalatairól. A kutatásban 17 külön tematikus blokk foglalkozott az LGBT emberek által tapasztalt diszkrimináció különböző színtereivel, köztük a válaszadók partnerkapcsolati és gyermekvállalási tapasztalataival. A kutatás e két blokkját 2179, illetve 2147 válaszadó töltötte ki.

Az első ilyen jellegű kutatás 2007-ben lezajlott, akkor 1122 válaszadót sikerült a kutatásba bevonni. 2010-re igény mutatkozott az az időbeli változások megvizsgálására, valamint részletesebb adatok gyűjtésére a korábbi kérdőívben nem, vagy nem kellő részletességgel szereplő témák kapcsán. A 2007-es kutatás alapján készült jelentés: <http://www.hatter.hu/kiadvanyaink/lmbtkutatas2007>

Magyarországon az azonos nemű párokat a mai napig számos jogszabályi szintű diszkrimináció sújtja. A házassághoz hasonló jogokat biztosító bejegyzett élettársi kapcsolat 2009-es bevezetése fontos előrelépés volt, de a hátrányos megkülönböztetés tilalmának alapelve csak akkor érvényesülne, ha a szexuális irányultságon alapuló valamennyi megkülönböztetés megszűnne. Ez megkövetelné, hogy a házasság és a gyermekvállalás különemű párok számára rendelkezésre álló jogi lehetőségeit (örökbefogadás, mesterséges megtermékenyítés) az állam megnyissa az azonos nemű párok számára is. A házasság védelmét hangsúlyozó politika a transznemű embereket is hátrányosan éri, hiszen jogi nemük megváltoztatásakor válásra kényszerülnek.

2010 óta a magyar kormány számos, az azonos nemű párok és gyermekeik jogait súlyosan veszélyeztető rendelkezést fogadott el. Így a házasság és a család kirekesztő fogalmának Alaptörvénybe illesztése évtizedekre vetheti vissza az azonos nemű párok és gyermekeik törvény előtti egyenlőségét, hozzájárulva az ilyen családokkal szemben meglévő társadalmi előítéletek fenntartásához. A kirekesztő családfogalmat nemzetközi emberi jogi szervezetek mellett közvetve az Alaptörvény negyedik módosítása kapcsán a Kormány által felkért három alkotmányjogi szakértő és a Velenicei Bizottság is kritizálta. Ők felhívták arra a figyelmet, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) esetjoga az azonos nemű párokat is családként ismeri el [Schalk és Kopf kontra Ausztria, 30141/04].

Szemben a Polgári Törvénykönyv korábban elfogadott változatával, az új Ptk. nem teszi lehetővé az élettársak számára, hogy partnerük gyermekét örökbefogadják, jogbizonytalanságban tartva ezzel az azonos nemű párokat és gyermekeiket. Hiába neveli a pár akár egy évtizeden keresztül közösen a gyermeket, az nem örökölhet, a párkapcsolat megromlása esetén nem jogosult tartásdíjra, a vérszerinti szülő akadályoztatása esetén nehézkes, vagy lehetetlen a nem vérszerinti szülőnek a gyermek érdekében eljárnia. A szabályozás súlyosan sérti az ilyen párkapcsolatban felnövő gyermekek érdekeit, mint ahogy arra az UNICEF Magyar Bizottsága által az új Ptk-ról készített szakvélemény felhívja a figyelmet. Fontos megjegyezni, hogy egyik friss döntésében az EJEB immár nem csak az egyéni örökbefogadás során tiltja a szexuális irányultság szerinti megkülönböztetést [E.B. kontra Franciaország, 43546/02], de diszkriminatívnak ítélte az azonos nemű párok kizárását a partner gyermekének örökbefogadásából is [X. és mások kontra Ausztria, 19010/07].

Főbb eredmények

Párkapcsolatok

- A válaszadók 53%-a tartós kapcsolatban a kérdőív kitöltésekor.
- A párkapcsolatok többsége hosszútávú volt: a többség (75%) több mint egy éve volt együtt párjával, 11% pedig több mint 10 éve.
- A párkapcsolatban élők több mint fele együtt is élt párjával.
- A kapcsolatban élők 68%-a csak partnerével élt szexuális életet. Leginkább azokra volt jellemző az alkalmi kapcsolatok fenntartása, akik ellenkező nemű párral voltak stabil kapcsolatban – közülük csak 31% monogám.

Bejegyzett Élettársi Kapcsolat (BÉK)

- A válaszadók csupán 1.5%-a élt a kérdőív kitöltésekor bejegyzett élettársi kapcsolatban.
- A bejegyzett élettársi kapcsolatban élők közt legnagyobb arányban a férfiakat (59%), a melegeket és leszbikusokat (78%), illetve a 30-as éveikben járókat (50%) találjuk.
- Az összes válaszadó közül minden második szeretne a BÉK lehetőségével élni a jövőben, túlnyomó többségük (88%) a távoli jövőben.
- Azok közül, akik nem szeretnék a BÉK-en keresztül formalizálni kapcsolatukat, 25% kifejezetten félt attól, hogy fel kellene vállalnia szexuális orientációját és 19% attól tartott, hogy ezáltal nyilvántartásba kerülne, mint LMBT személy.
- A válaszadók többsége (87%) szerint Magyarországon legalizálni kellene az azonos neműek házasságát is.

Gyermekvállalás ma

- Minden tizedik válaszadónak van már gyermeke. További 5% párja gyermekének nevelésében vesz részt.

- A gyermekek többsége (82%) korábbi heteroszexuális kapcsolatában lett szülő.
- A válaszadók 3% ún. szivárványcsalád, ahol azonos nemű szülőként nevelik gyermeküket.
- A szivárványcsaládok tagjaira jellemző, hogy magasan képzettek és Budapesten vagy környékén, illetve falun élnek.
- Mindössze hat válaszadó vett igénybe mesterséges megtermékenyítést (16%).
- Összesen egy gyermek került örökbefogadás révén családjába.

Gyermekvállalási tervek

- A válaszadók 54%-a szeretne a jövőben gyermeket.
- Azok közül, akik nem terveznek gyermeket, a legtöbben a jelenlegi jogi-társadalmi kontextussal indokolták döntésüket. 33% jogi akadályoktól, 25% pedig gyermeke hátrányos megkülönböztetésétől fél.

A gyermekvállalási tervezett módja

- A gyermeket tervezők leginkább béranyaság vagy mesterséges megtermékenyítés útján szeretne szülővé válni (38%).
- Minden negyedik megkérdezett az örökbefogadás mellett döntene (25%).
- Az LMBT személyek különösen fontos erőforrást jelenthetnek a nehezebben örökbeadható gyermekek örökbeadása során. 73% szívesen örökbefogadna 3 évnél idősebb gyermeket, 47% pedig roma gyermeket.
- Fogyatékossgal élő gyermeket ehhez képest sokkal kevesebben, csak 19% fogadna örökbe.
- A válaszadók döntő többsége (88%) gondolja úgy, hogy az azonos nemű szülők ugyanannyira alkalmasak a gyerekekre nevelésre, mint a nem azonos nemű szülők.
- A döntő többség (90%) szerint fontos lenne, ha Magyarországon a jogszabályok is elismernék az azonos nemű szülőket és családjukat.
- A nők 83% és a férfiak 57%-a szerint fontos, hogy a magyarországi LMBT szervezetek prioritásként kezeljék a gyermekvállalás megkönnyítését.

2 | A kutatás módszertana

A kutatás klasszikus közösségi minta felhasználásával készült, mely magas elemszáma ellenére sem rendelkezik egy statisztikailag reprezentatív minta érvényesítő erejével. A válaszadók toborzása több csatornán keresztül, többek között LGBT civilszervezetek, LGBT embereket megcélzó internetes oldalak (hírportálok, ismerkedős oldalak), LGBT médiatermékek, szórakozóhelyek és egyéb LGBT rendezvények (például a LIFT, Szimpozion Klub, Transvanilla találkozók) bevonásával történt. Az adatfelvétel 2010. szeptember 15. és november 30. között zajlott: első-sorban önkitöltős internetes kérdőív formájában, azonban Budapesten, Debrecenben, Miskolcon, Pécsen és Szegeden 158 esetben személyes lekérdezésre is sor került. A közösségi mintavétel sajátosságaiból adódóan ugyanakkor feltételezhető, hogy az LGBT

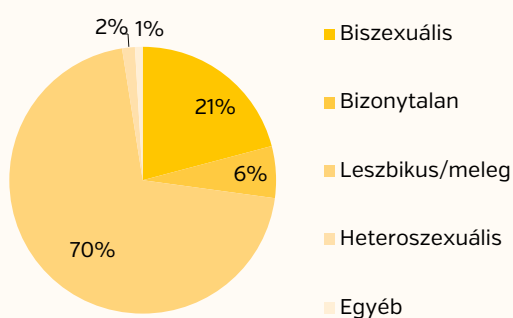
közösségi színtereken kevésbé jelen lévő, illetve LGBT-mivoltukat fokozottabb mértékben leplező embereket kisebb eséllyel sikerült elérni e felmérés során.

A kérdőívet több mint háromezren kezdték el kitölteni, ám a kitöltést teljesen csak 1628-an fejezték be.

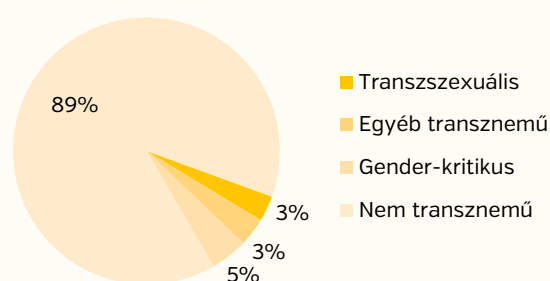
Az adattisztítás – azaz a nem az LGBT célcsoporthoz tartozó válaszadók és a nagyon hiányosan kitöltött kérdőívek kiszűrése – után 2755 válaszadóval számolhattunk, a válaszadók száma azonban a különböző tematikus blokkokban eltért egymástól, amely az internetes kitöltés során jelentkező lemorzsolódásból adódik. A partnerkapcsolati és gyermekvállalási tapasztalatokkal foglalkozó tematikus blokkokra 2179, illetve 2147 válasz érkezett.

Demográfiai adatok

Szexuális irányultság

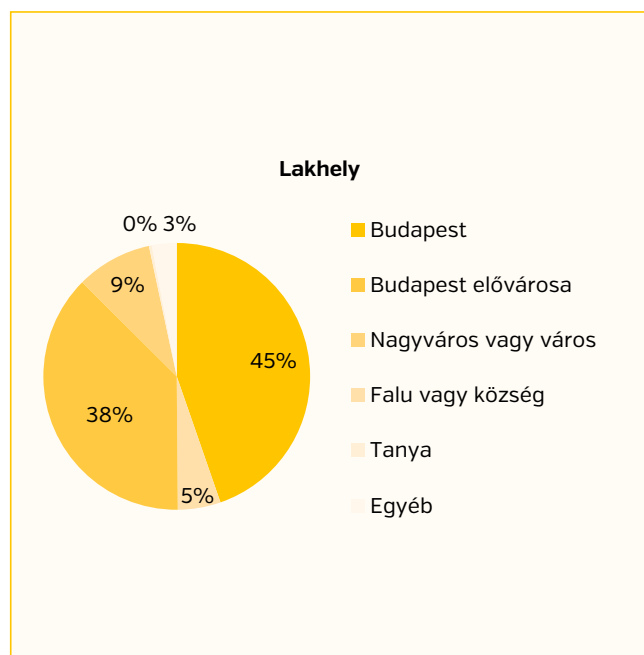
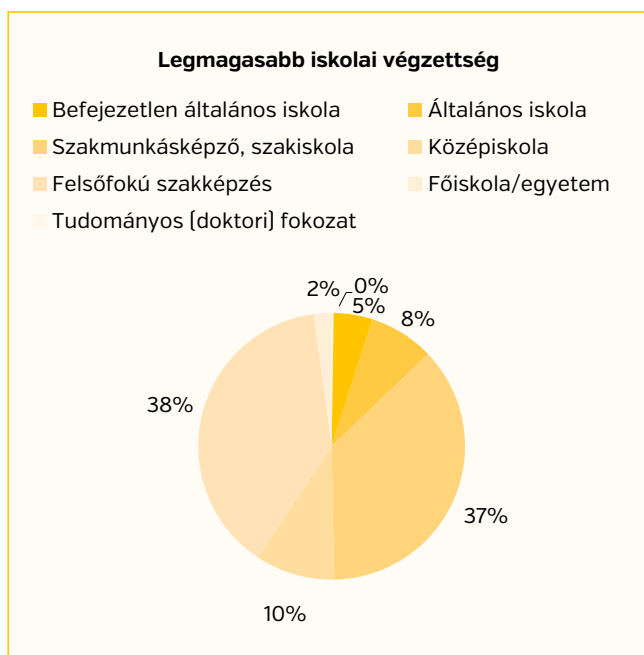
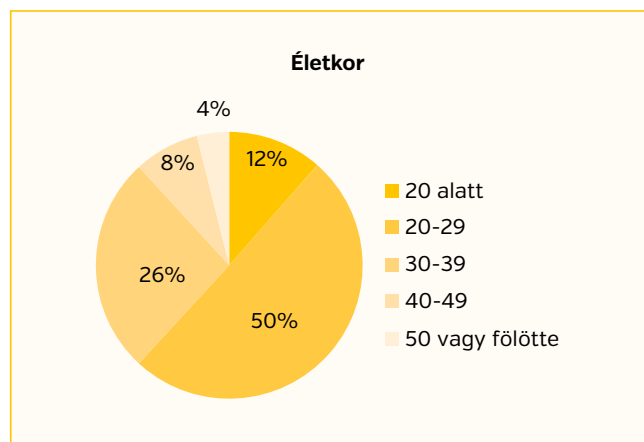
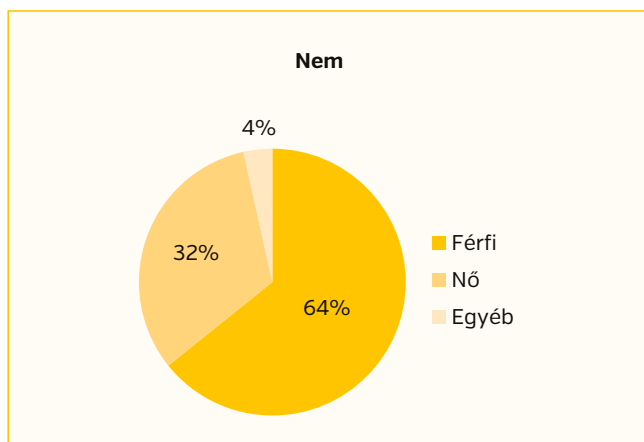

Transz státusz

A válaszadók között egy országos reprezentatív mintához viszonyítva többen voltak a férfiak, a fiatalok, a budapestiek és a magasabban képzettek. Ezek a jellegzetességek feltételezhetően összefüggésbe hozhatóak – például az internetes hozzáférést és

a civilszervezetekkel való kapcsolattartást bizonyos mértékig adottnak tekintő – mintavételi eljárással. Ugyanakkor az sem zárható ki, hogy e jellemzők az LGBT populáció sajátosságait tükrözik.

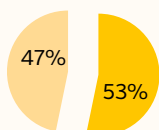

A válaszadók 11%-a nem azonosult születés kori nemével. Ennek a csoportnak a fele, az összes válaszadó 6%-a transz/transznemű. További 5%-a a gender-kritikus kategóriába lett besorolva: náluk nem volt eltérés a születés kor meghatározott nem és a nemi identitás közt, mégsem azonosultak születés kori nemükkel. Ők kimaradtak a transz-specifikus elemzésből. A transz válaszadók fele transzszexuális, vagyis nemi identitása nem egyezik születés kor meghatározott nemével, illetve férfi vagy női kategóriába sorolja be magát. A transz válaszadók másik fele 'egyéb transznemű': ők egyik nemhez sem vagy mindkét nemhez tartozóként, vagy „egyéb nemű-ként” határozták meg magukat.

3 | Párkapcsolatok LGBT emberek körében

Van-e Önnek állandó partnere?

Igen Nem

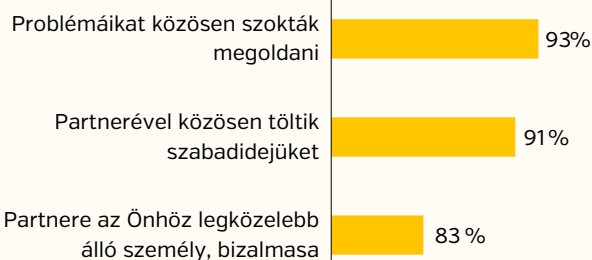

A válaszadók többsége [53%] a kérdőív kitöltésekor **stabil párkapcsolatban** élt, többségük [83%] azonos nemű partnerrel. A biszexuális válaszadók 55%-a azonos nemű, 45%-a ellenkező nemű párral volt kapcsolatban.

A párkapcsolatban élők többsége hosszabb ideje volt együtt párjával. Minden harmadik stabil párkapcsolatban élő válaszadó legalább 1 éve, minden negyedik 3-5 éve volt együtt partnerével. 11%-uk több mint 10 éve.

A 20 év alattiak leginkább pár hónapos kapcsolatban voltak, de közel felük [47%] is 1-3 éve volt már együtt párjával. A 20-39 évesek közt az 1-3 éves, a 40 évesnél idősebbek közt pedig a több mint 10 éves kapcsolat volt a leggyakoribb.

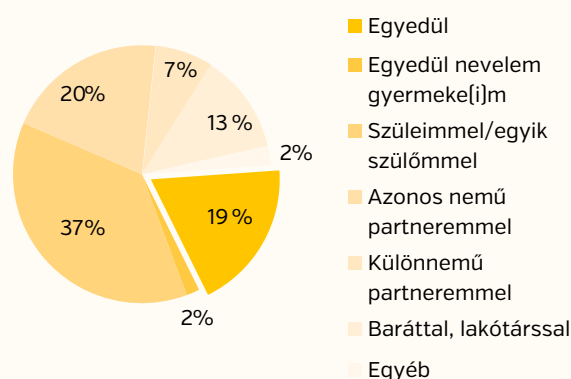
A párkapcsolatban élők több mint fele együtt is élt párjával. A kapcsolatok többsége igen erősnek bizonyult, a válaszadók többsége arról számolt be, hogy partnere a hozzá legközelebb álló személy [83%], legtöbb szabadidejüket is együtt töltik [91%], és problémáikat jellemzően együtt oldják meg [93%].

A legtöbb válaszadó [68%] **csak állandó partnerével élt szexuális életet**. Leginkább azokra volt jellemző a külső, alkalmi kapcsolat a stabil párkapcsolatuk mellett, akik ellenkező nemű párral éltek együtt. Közülük csak 31% volt monogám. Az azonos nemű párral kapcsolatban élőknel ez az arány több mint a duplája, 76% volt.

Nagyobb arányban volt jellemző a férfiakra [40%], hogy stabil párkapcsolatuk mellett másokkal is létesítettek szexuális kapcsolatot, mint a nőkre [15%].

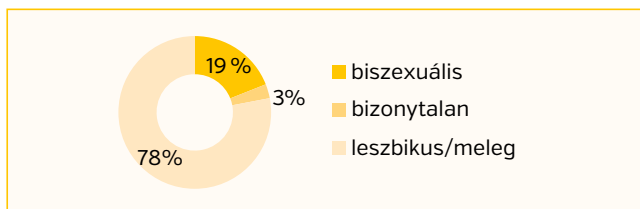
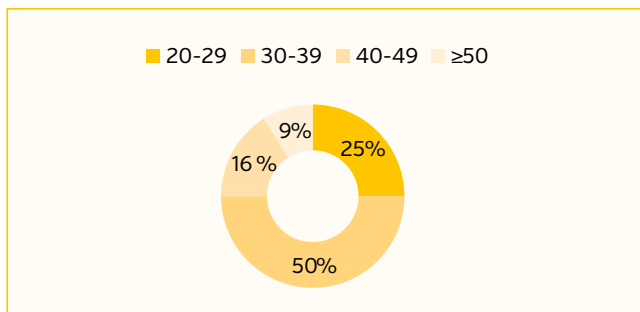
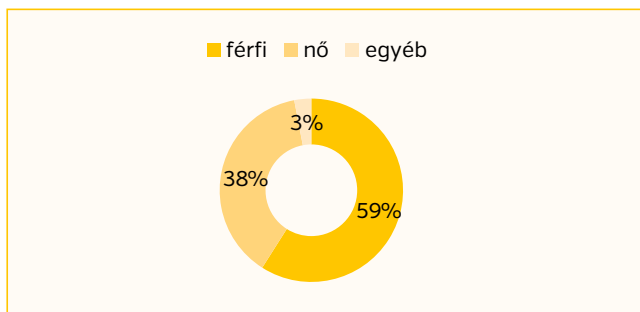
Jelenleg kivel él Ön együtt egy háztartásban?

A **nem monogám párkapcsolatban** élők száma az életkor növekedésével jelentősen nő [20 éves kor alatt 95% monogám, 50 fölött már csak 27%]. Ennek az is oka lehet, hogy a hosszabb párkapcsolatban élők, akik közt több idősebb válaszadót találunk, nagyobb valószínűséggel rendelkeznek külső kapcsolatokkal is: az egy évnél rövidebb kapcsolatokban élők 85%-a monogám, a 10 évnél hosszabb párkapcsolatoknál ez az arány már csak 24%

4 | Bejegyzett Élettársi Kapcsolat (BÉK)

A válaszadók csupán **1,5%-a élt bejegyzett élettársi kapcsolatban** a kérdőív kitöltésekor. Nagyobb valószínűséggel kötöttek bejegyzett élettársi kapcsolatot a férfiak (59%), a biszexuálisokhoz képest a meleg és leszbikusok (78%), illetve a harmincas éveikben járók (50%):

A válaszadók közt fele-fele arányban oszlott meg azoknak az aránya, akik a jövőben szeretnék a BÉK lehetőségével élni és azok, akik nem. A BÉK-et tervezők többsége hosszútávú tervként tekintett erre a lépésre (88%).

Azok közül, akik nem szeretnék a BÉK-en keresztül formalizálni kapcsolatukat, 25% kifejezetten félt attól, hogy fel kellene vállalnia szexuális orientációját és 19% attól tartott, hogy ezáltal nyilvántartásba kerülne, mint LMBT személy.

Emellett jelentős hányaduk elvi meggyőződése miatt nem tervez BÉK-et kötni. 39% azt gondolja, hogy a hivatalos papírnak nincs jelentősége és 10% szerint a BÉK túlságosan hasonlít a házasságra.

Minden tizedik válaszadó azt is kifogásolta, hogy a BÉK nem biztosít megfelelő jogokat.

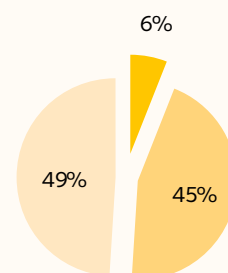
A BÉK-kel kapcsolatos **jogtudatosság rendkívül alacsonynak mondható**. Csak 13% ismerte részletesen a BÉK-re vonatkozó hatályos szabályozást, és 35% nagyvonalakban.

A válaszadók túlnyomó többsége (87%) szerint **Magyarországon legalizálni kellene az azonos neműek házasságát is**. Nagyobb arányban támogatták a házasság LMB emberekre való kiterjesztését a nők (95%) és a fiatalok (92%). Nem volt különbség a válaszadók közt a vallásosság mértékét tekintve.

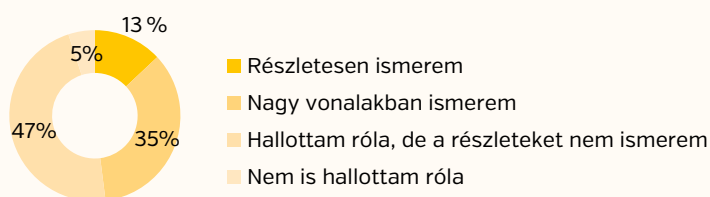
A **politikai nézetek** alapján azonban aránylag éles határvonalat rajzolhatunk. A baloldalinak számítók 91%-a támogatja a házasság kiterjesztését, szemben a jobboldali szavazókkal, akik közt ez az arány jóval alacsonyabb, 77%. Figyelemre méltó azonban, hogy még a Jobbik szavazótáborában is a kétharmad (66%) a házasságot támogatók aránya.

Ha jelenleg nem él bejegyzett élettársi kapcsolatban, tervezi-e?

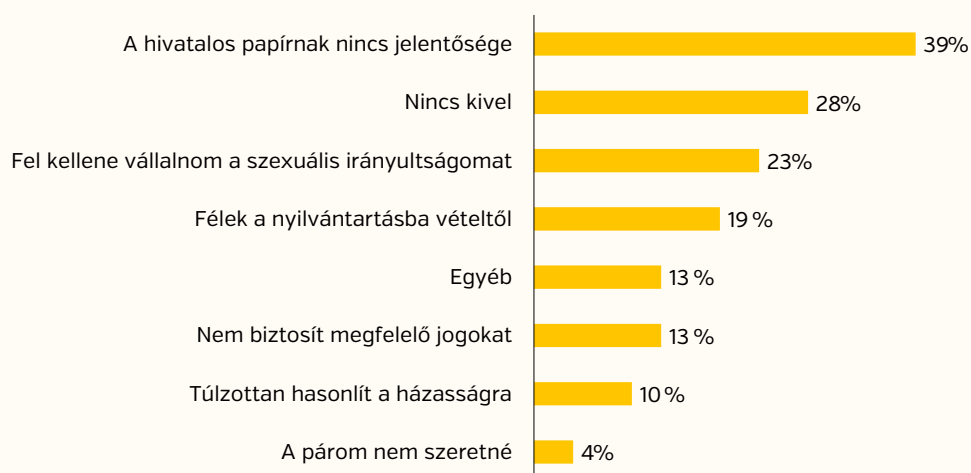
Igen, a közeljövőben

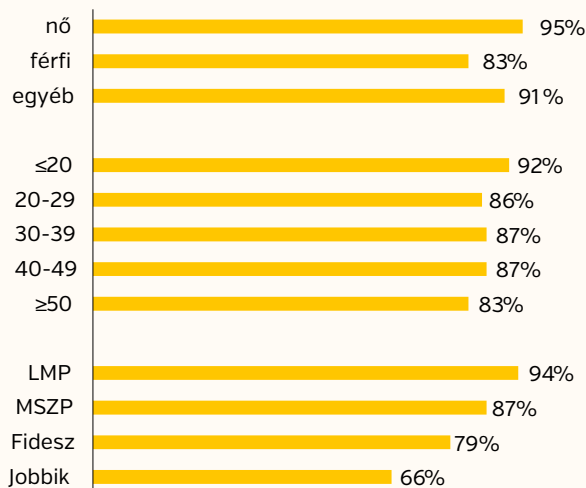
Mennyire ismeri Ön az erre vonatkozó szabályozást?

Ha nem tervezi bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését, mi ennek az oka?

Ön szerint lehetővé kellene-e tenni, hogy azonos nemű párok házasságot köthessenek? {Igen}

5 | Gyermekvállalás ma LGBT emberek körében

Minden tizedik válaszadónak **van gyermeke**.

Többségük a kérdőív kitöltésekor is még nevelte gyermekeit – közülük a többség [64%] **különnemű párjával**, harmaduk [36%] pedig **azonos nemű párjával**.

A válaszadók 5%-a párja gyermekének nevelésében vesz részt. 3% LGBT **egyedülálló szülő**.

A válaszadók 3%-a minősül klasszikus **szivárvány-családnak**, vagyis olyan családnak ahol két azonos nemű szülő nevel gyermeket.

A szivárványcsaládokról elmondható, hogy magasabb arányban vannak köztük

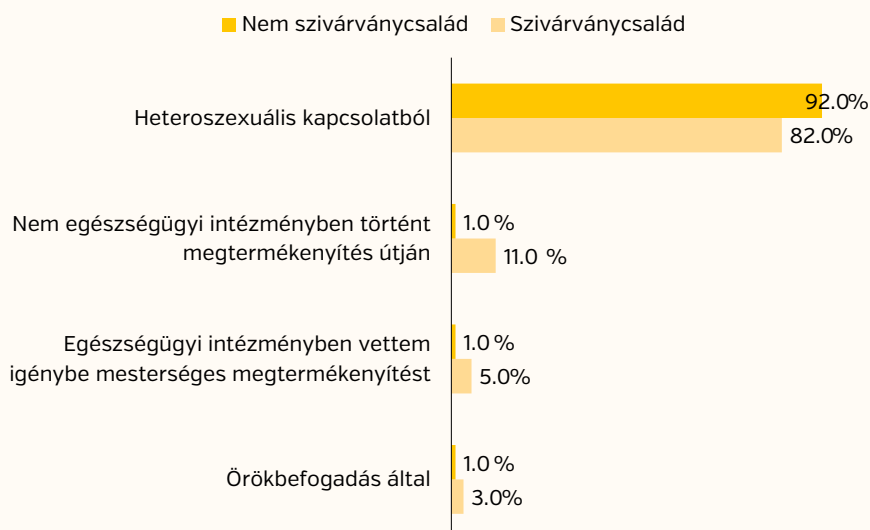
- a felsőfokú képzettséggel rendelkezők [felsőfokú szakképzés, főiskola, egyetem, doktori fokozat]
- Budapesten vagy környékén, illetve falun élők
- a 30-50 évesek
- a leszbikus kapcsolatban élők.

A gyermekvállalás módjában még ezen családok esetében is döntő többségben vannak **a korábbi heteroszexuális párkapcsolatból származó gyermekek [82%]**.

Mindössze 6 válaszadó vett igénybe **mesterséges**

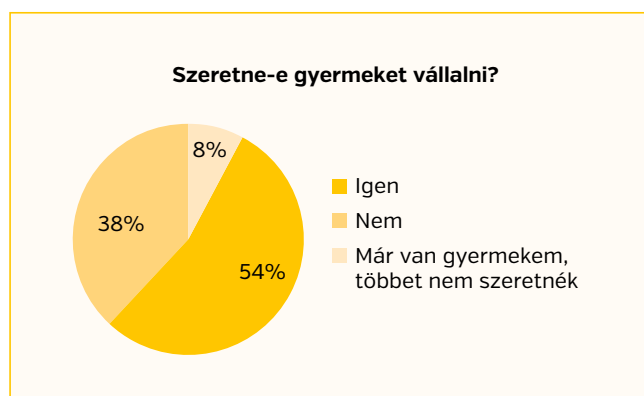
megtermékenyítést [16%]. Kettő egészségügyi intézményhez fordultak, négyen pedig házi mesterséges megtermékenyítést alkalmaztak. Mindössze egy gyermek került **örökbefogadás** révén a családba [3%].

Milyen módon vállalta a gyermeket?

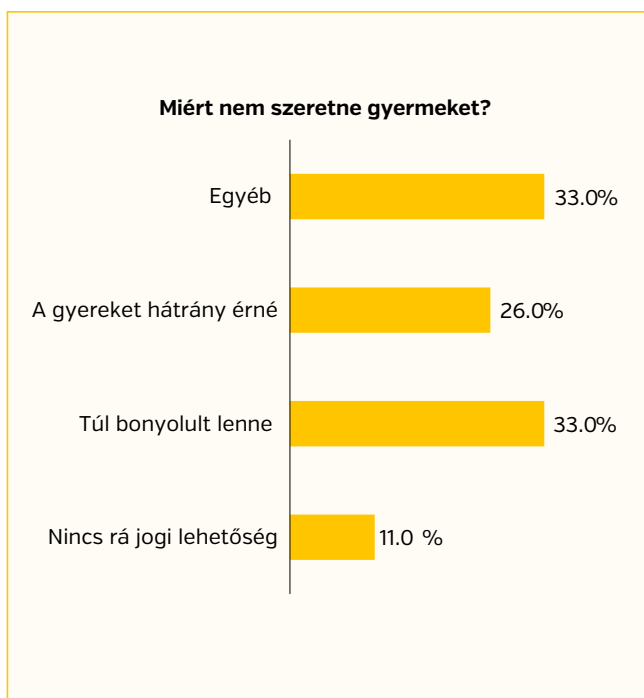

6 | Gyermekvállalási tervek

Ha a tényleges helyzetet a vágyakkal vetjük össze, azt látjuk, hogy nagyjából ötször annyian szeretnének gyermeket, mint amennyien már most is szülők. A válaszadók több mint fele [54%] számolt be róla, hogy a **jövőben szeretne gyermeket vállalni**.

A **gyermekvállalási szándék** leginkább a Budapesten és környékén, vidéki nagyvárosban, illetve tanyán élőkre jellemző. Jól nagyobb arányban szeretnének gyermeket a nők [65%], mint a férfiak [49%].

Emögött részben az állhat, hogy a leszbikus párok az **állam bevonása nélkül is** teherbe tudnak esni – velük szemben a meleg férfiak csak a bérnyaság vagy az örökbefogadás lehetőségével élhetnek. Nem is meglepő, hogy azok közül, akik azt gondolták, hogy túl bonyolult lenne gyermeket vállalni, 80% férfi volt.

Másfelől a gyermekvállaláshoz kapcsolódó általános attitűdök is eltérőnek bizonyultak férfiak és nők körében. A nők nagyobb arányban [54%] gondolták, hogy egy nőnek **szüksége van gyermekre a teljes élethez**, mint a férfiak [45%].

Ha a gyermeket nem tervezők motivációit megnézzük, kiderül, hogy az esetek döntő többségében nem a gyermekvállalás, mint olyan elutasítása a jellemző. Mindössze a válaszadók 7% nyilatkozott úgy, hogy azért nem szeretne gyereket, mert azt nem tartja értéknek, vagy mert nem szereti a gyerekeket.

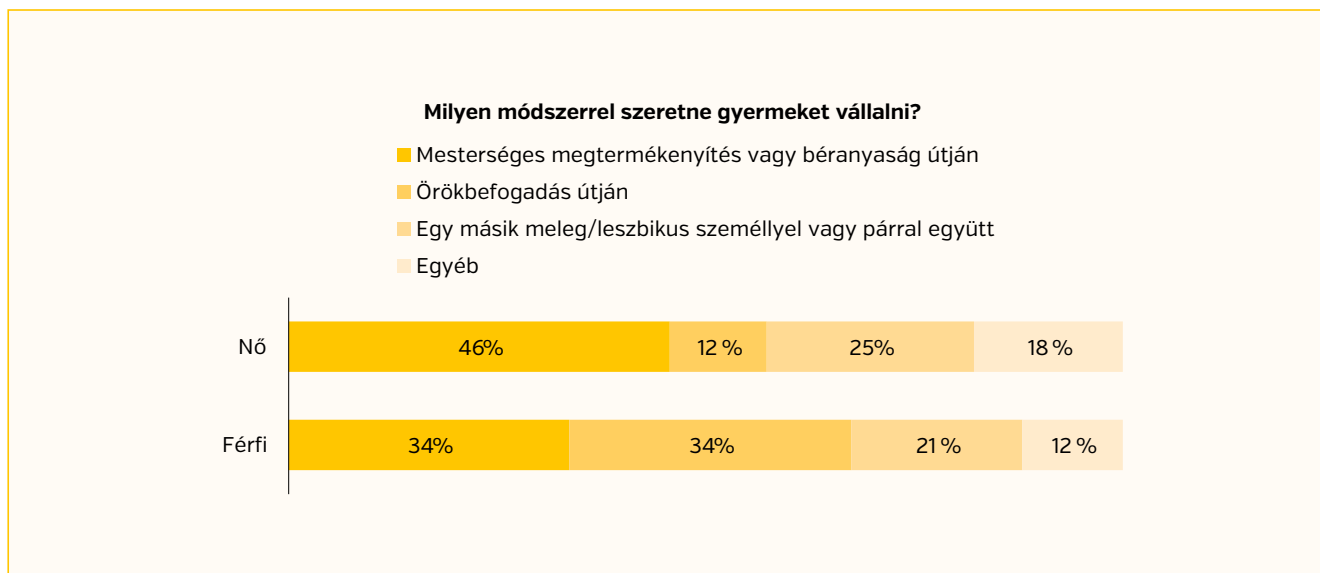
Ehelyett sok inkább **kedvezőtlen jogszabályi-társadalmi közeg** elrettentő hatásáról beszélhetünk. Minden negyedik [26%] megkérdezett **tart tőle, hogy a gyermeket valami hátrány érné**. A gyermekvállalást nem tervezők 33%-a túl bonyolultnak itéli a gyermekvállalást, 11%-ot kifejezetten a jogi lehetőség hiánya tart vissza.

„Ha lenne rá jogi lehetőség, akkor is a társadalmi megbélyegzés miatt a gyermek sokat szenvedne.”
[20 ÉVES, FALUN ÉLŐ MELEG FÉRFI]

„Nem akarom, hogy csúfolódás tárgya legyen, ne legyen kiközösítve.” [21 ÉVES VIDÉKI VÁROSBAN ÉLŐ MELEG FÉRFI]

„Ebben az országban a gyermekvállalásnak nincs perspektívája, főleg nem egy leszbikus számára.”
[29 ÉVES, VIDÉKI NAGYVÁROSBAN ÉLŐ LESZBIKUS NŐ]

7 | A gyermekvállalás tervezett módja

A gyermekvállalás módját tekintve a **mesterséges megtermékenyítést vagy a béranyaságot [38%]** választanák legtöbbször első helyen. Minden negyedik megkérdezett az **örökbefogadás** mellett döntene [25%], valamint minden ötödik [22%] **egy másik meleg vagy leszbikus párral** vállalna közösen gyermeket.

A férfiak esetén a béranyaság és az örökbefogadás azonos arányban választott. A nők jelentősen jobban preferálják a mesterséges megtermékenyítést [46%

v. 12%]. Emögött részben az állhat, hogy az örökbefogadáshoz képest a béranyaság jelentősen bonyolultabb folyamat, mint a mesterséges megtermékenyítés. Másrészt, a válaszadók többsége [60%] számára fontos, hogy vér szerinti kapcsolat fűzze a gyermekéhez.

A fiatalabb generációk inkább a mesterséges megtermékenyítés, vagy a béranyaság mellett döntenének, míg az idősebb, 40 feletti válaszadóknál két-háromszor annyian választanának örökbefogadást.

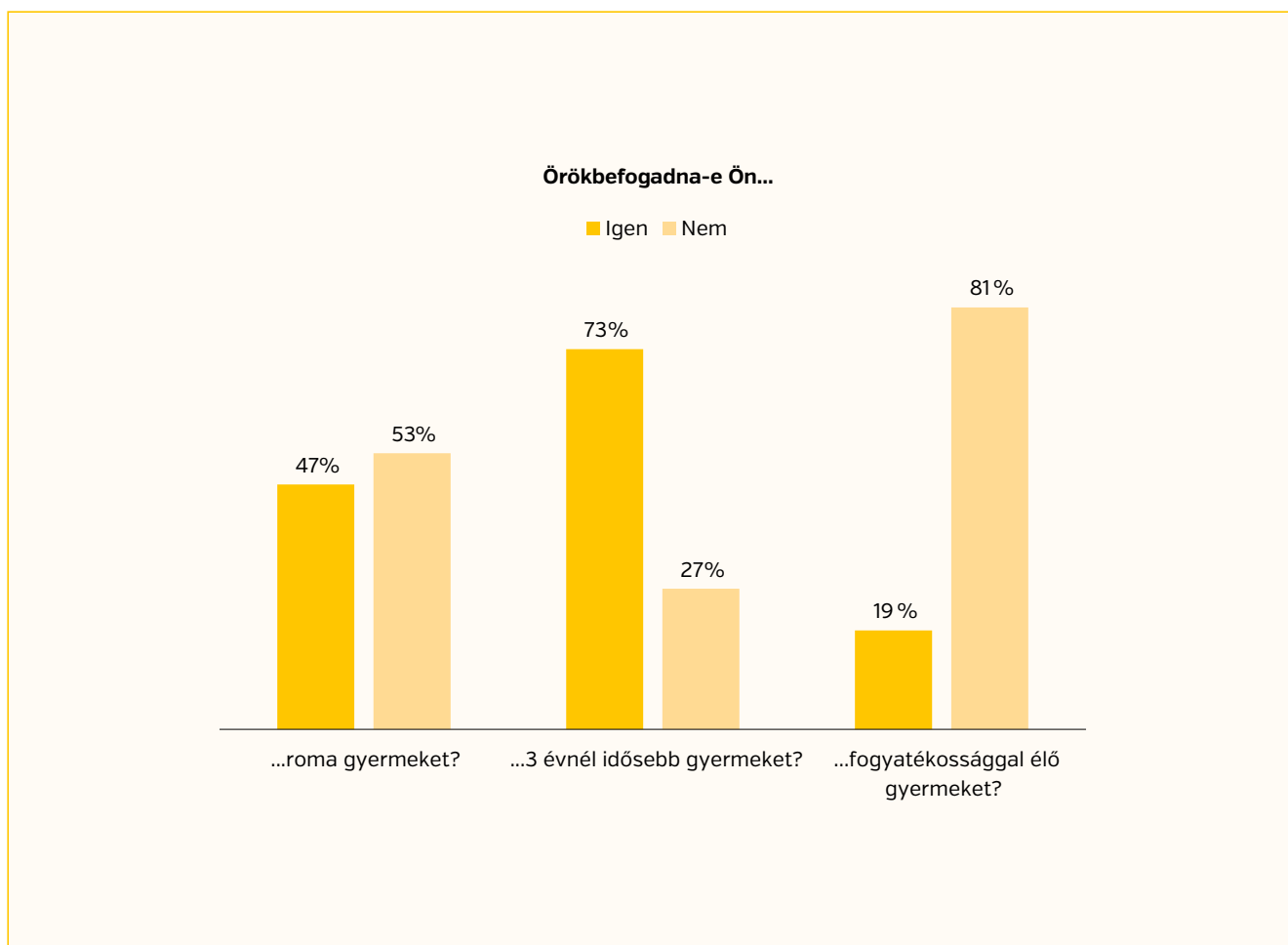
	Mesterséges megtermékenyítés vagy béranyaság útján	Örökbefogadás útján	Egy másik meleg/leszbikus személlyel vagy párral együtt	Egyéb
Férfi	34%	34%	21%	12%
Nő	45%	12%	25%	18%
Egyéb	31%	28%	19%	22%

	Mesterságes megtermékenyítés vagy béranyaság útján	Örökbefogadás útján	Egy másik meleg/leszbikus személlyel vagy párral együtt	Egyéb
20 év alatt	39%	27%	21%	13%
20-29	39%	24%	21%	16%
30-39	39%	24%	26%	11%
40-49	19%	39%	25%	17%
50 vagy fölött	20%	80%	0%	0%
Total	38%	25%	22%	15%

A magyar adatok is konfirmálják, hogy az LGBT személyek különösen fontos erőforrást jelenthetnek a nehezebben örökbeadható gyermekek örökbeadása során. A gyermeket tervezők közel háromnegyede (73%) szívesen örökbefogadna **3 évnél idősebb**

gyermeket, közel fele roma gyermeket (47%).

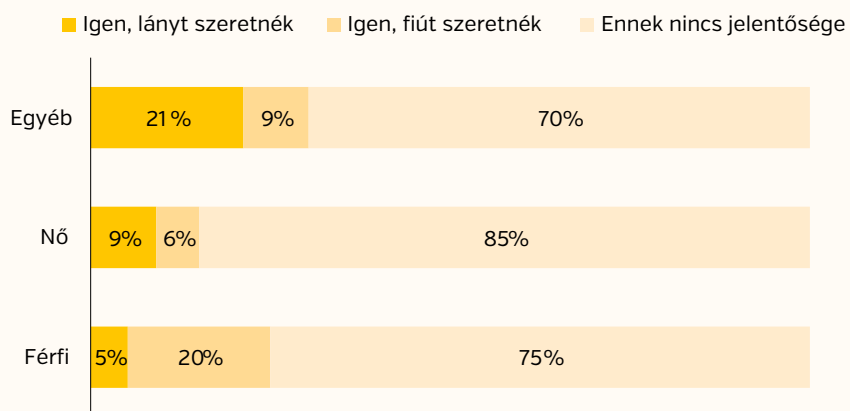
A **fogyatékossgal élő gyermekek** ehhez képest jelentős elutasítással találkoznak az LGBT emberek körében is: őket csak 19% fogadná örökbe.

A **gyermek nemének** a válaszadók döntő többsége számára [79%] nincs jelentősége, ugyanakkor a csak magukkal azonos nemű gyermeket vállalók aránya

jelentősen magasabb a férfiak [20%] mint a nők [6%] vagy egyéb nemi identitással rendelkezők körében [9%].

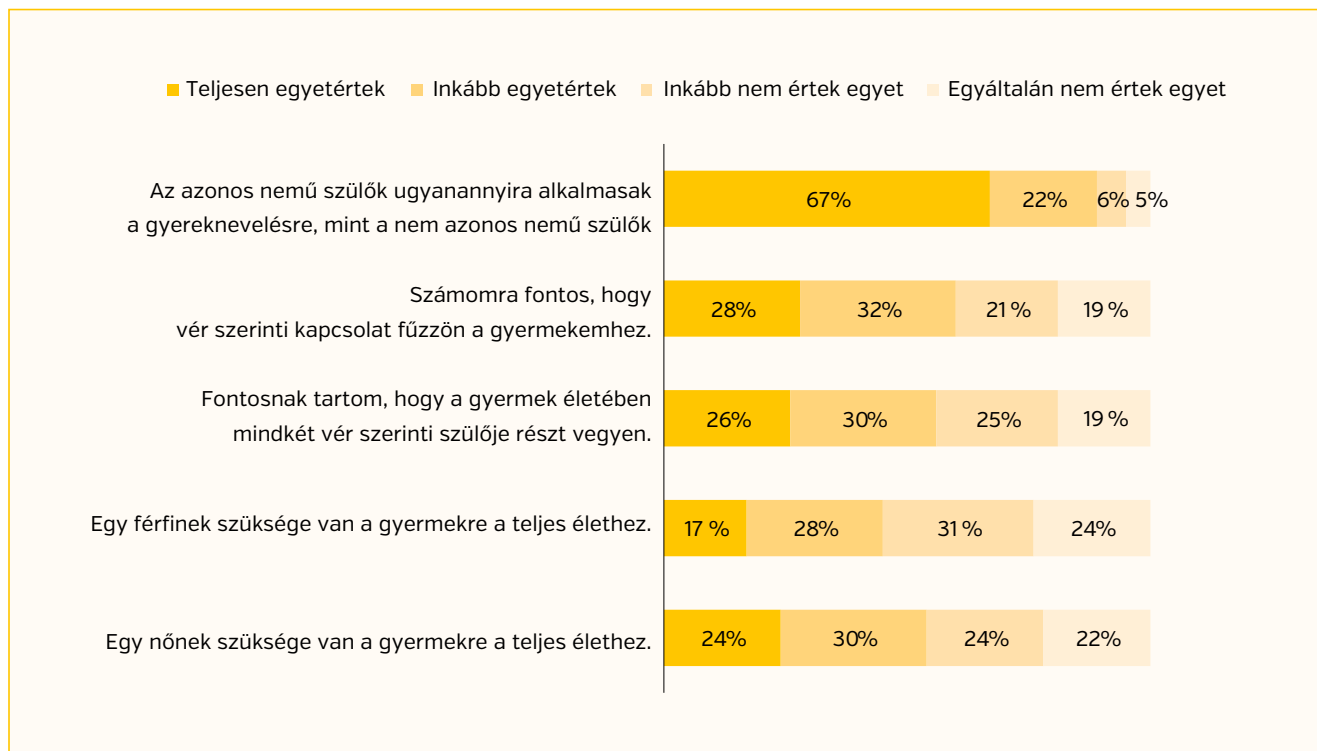
Önök fontos lenne-e a gyerek neme?

8 | Az azonos nemű szülőkkel és jogaikkal kapcsolatos vélemények

A válaszadók döntő többsége [88%] azt gondolja, hogy **az azonos nemű szülők ugyanannyira alkalmasak a gyereknevelésre, mint a nem azonos nemű szülők.**

Ez a beállítódás tükröződik a jogszabályi változások megítélésében. A válaszadók 90%-a egyetért a **gyermekvállalást megkönnyítő, illetve a szivárványcsaládok jogi helyzetét rendező jogalkotással.**

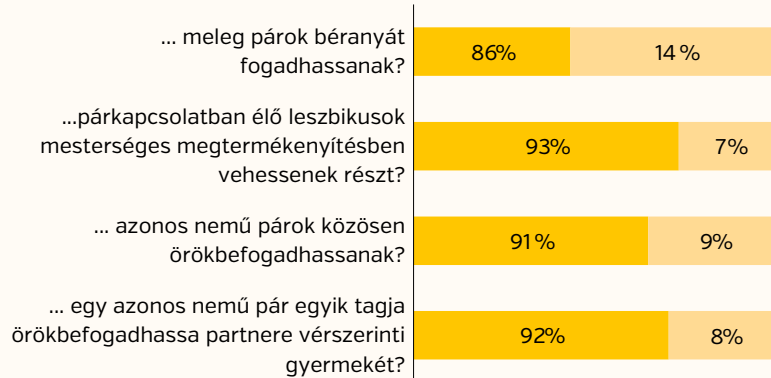

Legmagasabb támogatottságot a **mesterséges megtermékenyítés engedélyezése** [93%], legalacsonyabbat a **béryanyság lehetővé tétele** [86%] élvez. A leszbikus nők egyértelmű többsége [91%] is egyetért a béryanyság lehetővé tételével, nagyobb arányban, mint a férfiak [82%]. A nemeket tekintve ez a tendencia valamennyi jogszabályi kérdés kapcsán hasonló módon érvényesül.

A gyermekvállaláshoz kapcsolódó női és férfi attitűdök az **LMBT civil szervezetek prioritásainak meghatározására** is kihatnak. A férfiak mindössze 57%-a, a nők esetében viszont 83% gondolta, hogy fontos lenne ha a szervezetek kiemelt témaként foglalkoznának a **gyermekvállalás megkönnyítésének kérdésével**. A férfiaknál 12. a nőknél 8. helyet kapott a prioritási rangsorban.

Ön szerint Magyarországon lehetővé kellene-e tenni, hogy...

■ Igen ■ Nem

9 | Ajánlások [nem végleges]

I. A kormányzat részére

1. Töröljék a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvényből a gyermekvállalásra és a partner nevének viselésére vonatkozó diszkriminatív rendelkezéseket.
2. Szüntessék meg a mesterséges megtermékenyítéshez való hozzáférésben az azonos nemű női párokat sújtó hátrányos megkülönböztetést.
3. Töröljék az Alaptörvényből a bejegyzett élettársakat és a de facto élettársakat kizáró családfogalmat.
4. Szüntessék meg a Büntető Törvénykönyv bigámiára vonatkozó diszkriminatív rendelkezését, amely csak a kettős házasságot rendeli büntetni, a kettős bejegyzett élettársi kapcsolatot nem.
5. Dolgozzanak ki nyilvánosan hozzáférhető iránymutatásokat az örökbefogadásra való alkalmasságról, amelyek kitérnek a szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló megkülönböztetés tilalmára.
6. Az azonos nemű családok kapjanak kellő figyelmet a jogi, pszichológiai, orvosi, társadalomtudományi egyetemi oktatásban és a szociális munkások képzésében.
7. Vezessenek be érzékenyítő programokat és akkreditált továbbképzéseket az azonos nemű családokkal kapcsolatos kérdésekről a gyermekvédelem területén dolgozó szakemberek számára.

II. Oktatási intézmények részére

1. Pedagógiai programjukban és helyi tantervükben térjenek ki a családformák sokszínűségére, elősegítendő az LGBT szülők által nevelt diákok iránti elfogadás és tisztelet kialakítását.

2. Az iskola vezetősége és pedagógusai álljanak ki nyíltan az LGBT szülőkkel nevelkedő diákok elfogadása mellett és megkülönböztetésük ellen.

3. Tegyék lehetővé, hogy a szülő beleegyezésével a gyermek nevelésébe bekapcsolódó azonos nemű partner is eljárhasson a gyermek érdekében, ideértve szülőként történő bejegyzésüket az iskolai nyilvántartásokban, illetve az iskolai rendezvényeken való részvételt.

4. Támogassák pedagógusaik, iskolapszichológusuk, iskolaorvosuk és védőnőjük részvételét érzékenyítő programokon vagy olyan akkreditált továbbképzéseken, amelyek kitérnek az LGBT szülők gyermeknevelésével kapcsolatos információkra.

5. Fogadjanak el az iskolában történő hátrányos megkülönböztetés és zaklatás (bullying) elleni fellépésre vonatkozó szabályzatot, amely kifejezetten kitér az LGBT szülőkkel nevelkedő diákok hátrányos megkülönböztetésére, vagy integrálják e szempontokat az intézmény házirendjébe.

6. Hívják fel a figyelmet arra, hogy az LGBT szülőkkel nevelkedő gyermekek problémáikkal az iskolapszichológushoz vagy más támogató személyhez fordulhatnak.

III. Gyámhatóságok, gyermekvédelmi és családsegítő szolgálatok részére

1. Tartózkodjanak a szexuális irányultságon vagy nemi identitáson alapuló hátrányos megkülönböztetéstől az örökbefogadásról, védelembe vételről és gyermekelhelyezésről szóló döntéseik meghozatala során.

2. Fordítsanak kellő figyelmet a gyermek nevelésében résztvevő mostoha- vagy nevelőszülő és a gyermek közötti kapcsolatra a szülők közötti

felmerülő esetleges viták rendezése során.

3. Támogassák munkatársaik részvételét érzékenyítő programokon vagy olyan akkreditált továbbképzéseken, amelyek kitérnek az LMBT szülőkkel nevelkedő gyermekek speciális problémáira és szükségleteire.

